

Oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o dohodách, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný

OBSAH:

PREAMBULE

I. ÚVOD

II. VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

III. VYMEZENÍ DOHOD, JEJICHŽ DOPAD NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ JE ZANEDBATELNÝ

IV. DOHODY OBSAHUJÍCÍ TZV. TVRDÁ OMEZENÍ

PREAMBULE

Účelem tohoto Oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o dohodách, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný (dále jen „**Oznámení**“), je vymezit dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný.

Dohody, které splňují podmínky stanovené tímto Oznámením, mají podle názoru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „**Úřad**“) zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž a nejsou zakázané.

1. ÚVOD

- 1.1. Toto Oznámení vychází z české a unijní legislativy i judikatury a bude vykládáno v souladu s nimi.
- 1.2. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon**“) v § 3 odst. 1 zakazuje *dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen "**dohody**")*, jejichž cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže; současně ale uvádí, že *dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané*.¹
- 1.3. Zákon musí být vykládán konformně s právem unijním.² Z unijního soutěžního práva vyplývá, že dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.³

¹ Důvodová zpráva k novele zákona č. 155/2009 Sb., kterou byla do zákona zavedena úprava znějící: „...dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané“ uvádí, že: „ ...při hodnocení, zda dohoda má zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž, lze podpůrně vycházet z Oznámení Komise o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství (de minimis) (2001/C 368/07)“ (dále jen „**Sdělení EK de minimis 2001**“).

² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007 T-Mobile, sp. zn. 7 As 50/2006.

³ SDĚLENÍ KOMISE. Sdělení o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (sdělení de minimis). 2014/C 291/01.

- 1.4. Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „**Soudní dvůr**“) v rozhodnutí C-226/11 ze dne 13. 12. 2012, ve věci *Expedia* (dále jen „*Expedia*“) objasnil, že dohoda, která může ovlivnit obchod mezi členskými státy a která má vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu jako svůj cíl, představuje svou povahou a nezávisle na svém skutečném účinku výrazné omezení hospodářské soutěže.⁴
- 1.5. V souladu s výše uvedeným rozhodnutím *Expedia*, jakož i v souladu se **Sdělením EK de minimis 2014** považuje Úřad dohody, které mají za cíl narušení hospodářské soutěže, za dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž není zanedbatelný ve smyslu § 3 odst. 1 zákona.

2. VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

- 2.1. Zákon v § 5 rozlišuje mezi dohodami horizontálními vertikálními.
- 2.2. Pro účely tohoto Oznámení jsou horizontálními dohodami dohody uzavřené mezi soutěžiteli, kteří jsou současnými nebo potenciálními konkurenty na kterémkoliv z dohodou dotčených relevantních trhů.
- 2.3. Pro účely tohoto Oznámení jsou vertikálními dohodami dohody uzavřené mezi soutěžiteli, kteří působí na různých úrovních trhu, a nejsou současnými nebo potenciálními konkurenty na kterémkoliv z dohodou dotčených relevantních trhů.
- 2.4. V pochybnostech, zda se jedná o dohodu horizontální, či vertikální, se pro účely tohoto Oznámení má za to, že se jedná o horizontální dohodu.
- 2.5. Pokud toto Oznámení hovoří o tržních podílech soutěžitelů, má se tím na mysli podíl soutěžitele jako hospodářské jednotky, který nemusí být nezbytně totožný s podíly jednotlivých právních subjektů.

3. VYMEZENÍ DOHOD, JEJICHŽ DOPAD NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ JE ZANEDBATELNÝ

- 3.1. Úřad má za to, že zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž ve smyslu § 3 odst. 1 zákona mají dohody pouze v případě, kdy jejich cílem není narušení hospodářské soutěže a kdy zároveň platí, že:
 - a) společný podíl soutěžitelů, kteří jsou účastníky horizontální dohody, nepřesahuje 10 % na kterémkoliv touto dohodou dotčeném relevantním trhu;
 - b) podíl žádného ze soutěžitelů, kteří jsou účastníky vertikální dohody,

⁴ Evropská komise proto v reakci na rozhodnutí Soudního dvora ve věci *Expedia* zrušila Sdělení EK de minimis 2001 a vydala nové Sdělení o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (sdělení de minimis) 2014/C 291/01 (dále jen „**Sdělení EK de minimis 2014**“).

nepřesahuje 15 % na kterémkoliv touto dohodou dotčeném relevantním trhu.

- 3.2.** Pokud je hospodářská soutěž na relevantním trhu narušena kumulativním účinkem dohod o prodeji zboží nebo služeb uzavřených jednotlivými soutěžiteli v postavení dodavatelů nebo distributorů (uzavření trhu kumulativním účinkem paralelních sítí dohod s obdobnými účinky na trh, dále jen „uzavření trhu kumulativním účinkem dohod“), snižují se prahy podílů na trhu uvedené v bodě 3.1 tohoto Oznámení na 5 %, a to jak u dohod horizontálních, tak vertikálních.
- 3.3.** U jednotlivých soutěžitelů v postavení dodavatelů nebo distributorů s podílem na trhu nepřesahujícím 5 % Úřad obecně nemá za to, že významně přispívají k uzavření trhu kumulativním účinkem dohod. Pokrývají-li paralelní dohody s obdobnými účinky (sítě dohod) méně než 30 % relevantního trhu, k uzavření tohoto trhu kumulativním účinkem dohod pravděpodobně nedochází.
- 3.4.** Úřad zastává názor, že dohody mají zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž též tehdy, pokud tržní podíly účastníků dohody nepřevýší prahy podílů stanovené v bodech 3.1 a 3.2 tohoto Oznámení, a to v průběhu dvou po sobě následujících kalendářních roků o více než 2 procentní body.

4. DOHODY S CÍLEM NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE⁵

- 4.1.** K tomu, aby dohoda spadala pod zákaz uvedený v § 3 odst. 1 zákona, musí být jejím *cílem nebo výsledkem narušení hospodářské soutěže*. Podle ustálené judikatury vede alternativní povaha této podmínky vyznačená spojkou *nebo* nejdříve k možnosti uvážit samotný cíl dohody s ohledem na hospodářský kontext. V případě, že analýza ustanovení této dohody neodhalí dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži, je pak třeba přezkoumat účinky dohody, a aby tato dohoda podléhala zakazu, musí existovat skutečnosti prokazující, že hospodářská soutěž byla ve značné míře narušena.
- 4.2.** Důvod rozlišování mezi *cílovou* a *výsledkovou* dohodou vychází z okolnosti, že některé formy dohod mezi soutěžiteli mohou být považovány za značně škodlivé pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy, bez ohledu na zkoumání jejich skutečného dopadu.⁶
- 4.3.** Při posuzování toho, zda cílem dohody je narušení hospodářské soutěže, je nutno zkoumat řadu faktorů, především obsah jejích ustanovení, cíle, kterých má dosáhnout a ekonomický a právní kontext, v němž je uzavřena.⁷ Přitom je třeba

⁵ Při posuzování toho, zda určitá dohoda má za cíl narušení hospodářské soutěže Úřad postupuje rovněž dle pracovního dokumentu Evropské komise *Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice*.

⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. 11. 2008 ve věci C-209/07 *Competition Authority v. Beef Industry Development Society Ltd, Barry Brothers (Carrigmore) Meats Ltd*.

⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 2009, Spojené věci C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P *GlaxoSmithKline Services Unlimited, dříve Glaxo Wellcome plc v. Komise Evropských společenství*.

zohlednit všechny relevantní okolnosti, zejména s ohledem na povahu dotčeného zboží či služeb, jakož i na skutečné podmínky fungování a struktury trhů, které se týkají hospodářského či právního kontextu, do kterého uvedená dohoda spadá, přičemž není důležité, zda taková okolnost spadá do relevantního trhu či nikoli. V tomto ohledu postačuje, aby dohoda mohla vyvolat negativní účinky na hospodářskou soutěž. Jinými slovy musí být s ohledem na právní a hospodářský kontext, do kterého spadá, pouze konkrétně způsobilá vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž na trhu. Není nezbytné, aby hospodářská soutěž byla skutečně vyloučena, omezena nebo narušena, ani aby existovala přímá souvislost mezi dohodou a spotřebitelskými cenami.⁸

4.4. Za dohody, které mají za cíl narušit hospodářskou soutěž, Úřad považuje především dohody obsahující tzv. tvrdá omezení, která přímo nebo nepřímo, samostatně nebo ve spojení s jinými faktory mají za svůj cíl zejména:

(i) u horizontálních dohod:

- a) určení cen, včetně určení cen pro prodej zboží třetím stranám,
- b) omezení nebo kontrolu výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic,
- c) rozdělení trhu, zákazníků nebo nákupních zdrojů,
- d) vyloučení soutěže v rámci výběrových řízení (bid rigging),
- e) výměnu informací o individualizovaných záměrech soutěžitelů ohledně budoucího chování, pokud jde o ceny nebo množství⁹,
- f) kolektivní bojkot,

(ii) u vertikálních dohod:

- g) určení fixních či minimálních cen pro další prodej (resale price maintenance),
- h) omezení území, na kterém kupující, který je stranou dohody, může prodávat zboží nebo služby, nebo omezení okruhu zákazníků, kterým kupující, který je stranou dohody, může prodávat zboží nebo služby.

4.5. Při posuzování specifických dohod Úřad postupuje v souladu s nařízeními Evropské komise nebo Rady EU o blokových výjimkách pro jednotlivé druhy dohod, a rovněž dle příslušných Pokynů (*Guidelines*) Evropské komise v souladu s § 4 odst. 1 zákona. Proto dohody splňující podmínky stanovené v nařízeních Evropské komise nebo Rady EU o blokových výjimkách, i když nemají vliv na obchod mezi členskými státy, nejsou považovány za zakázané ve smyslu § 3 odst. 1 zákona. Z nich mimo jiné plyne, za jakých podmínek se nejedná o dohody zakázané, přestože by obsahovaly některá z tvrdých omezení uvedených v bodě 4.4 tohoto Oznámení.

4.6. Skutečnost, že určitá dohoda bude posouzena jako dohoda s cílem narušit hospodářskou soutěž, nevylučuje, přestože je to velmi nepravděpodobné, že bude posouzena jako dohoda splňující podmínky stanovené v § 3 odst. 4 zákona a jako taková nebude považována za zakázanou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona.

⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 9. 2014 ve věci C-67/13, *Groupement des cartes bancaires (CB) v. Evropská komise*.

⁹ Informace o plánovaném budoucím množství by mohly zahrnovat například plánovaný budoucí prodej, podíly na trhu, území a prodej konkrétním skupinám spotřebitelů.